FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT H. MAYRAS FREMSAT DEN 11. APRIL 1973 [1]

Hr. Afdelingsformand,
ærede dommere,

I — De faktiske omstændigheder

Tjenestemændene ved De europæiske Fællesskaber oppebærer som en af de familieydelser, der er anført i vedtægtens artikel 67, for hvert af de børn, som de har forsørgerpligt for, og som regelmæssigt modtager heltidsundervisning i en uddannelsesinstitution, et uddannelsestillæg, der i henhold til artikel 3 i vedtægtens bilag VII svarer til de faktiske afholdte udgifter indtil et maksimalt månedligt beløb.

De almindelige gennemførelsesbestemmelser, som er vedtaget på de i vedtægtens artikel 110 fastsatte betingelser, sondrer imidlertid mellem to situationer:

— hvis tjenestemandens børn søger en skole, der befinder sig uden for hjembyen, svarer tillægget til det månedlige grundbeløb;

— hvis børnene søger en institution i hjembyen, skal tjenestemanden vælge mellem et fast tillæg af en størrelsesorden, der ligger væsentligt under grundbeløbet, og godtgørelse af de faktisk afholdte udgifter, der i så fald skal dokumenteres.

Endelig er tjenestemændene i henhold til artikel 8 i de almindelige gennemførelsesbestemmelser pligtige til at underrette administrationen om enhver ændring i deres børns skolemæssige situation, som kan medføre bortfald eller reduktion af tillægget. Det er især tilfældet ved ethvert skoleskifte, der har betydning for dette tillægs størrelse.

Fru Anne-Marie Kuhl, der blev ansat i Fællesskabernes tjeneste i 1958, arbejder i Bruxelles som revisor i Ministerrådets sprogtjeneste og beklæder en stilling i lønklasse LA 4. Hun er moder til tre børn.

De to ældste børn, Armin og Sigrid, har indtil august 1970 gået i skole i Duisburg i Tyskland. Fru Kuhl oppebar derfor for hvert af dem det tillæg, som er fastsat for børn, der går i skole uden for hjembyen.

Disse to børn vendte i september 1970 tilbage til familiens bopæl i Bruxelles og blev indskrevet i denne bys europæiske skole.

Det yngste barn, Pia, som indtil da ikke havde gået i skole, blev optaget i samme institution.

Herefter havde fru Kohl for sine børn kun krav på det mindre uddannelsestillæg, der gælder for børn, som går i en skole i hjembyen.

Hun undlod imidlertid ved skoleårets begyndelse i 1970 at underrette administrationen om den opståede ændring i hendes børns skolemæssige situation. Først da hun den 15. januar 1971 søgte om godtgørelse af skoleudgifter, meddelte hun Rådets sekretariat, at hendes børn siden den 1. september 1970 gik i den europæiske skole i Bruxelles.

Da de nødvendige oplysninger ikke var blevet meddelt regnskabskontoret, modtog fru Kuhl for de sidste 4 måneder af 1970 og fortsat for hele 1971 det maksimale uddannelsestillæg for de to ældste børn.

Administrationens fejl blev først opdaget ved den regnskabsmæssige gennemgang henimod slutningen af året. Regnskabstjenesten blev straks pålagt at foretage de nødvendige korrektioner.

Hele det indtil 1. januar 1972 fejlagtigt udbetalte beløb, der i alt udgjorde 28 691 BF, blev i januar 1972 fratrukket i en meddelelse om efterbetaling af vederlag,

1 — Oversat fra fransk.

der blev anvist fru Kuhl i henhold til en afgørelse om en almindelig forhøjelse af lønningerne med virkning fra 1. juli 1971.

Da fru Kuhl mundtligt havde fået oplyst, at administrationen ville foretage dette fradrag, sendte hun den 19. januar 1972 Rådets personalechef en anmodning om fritagelse for tilbagesøgning af det fejlagtigt udbetalte beløb; hun gjorde gældende, at denne tilbagesøgning var urimelig på grund af det lange tidsrum — 16 måneder — gennem hvilket de fejlagtige udbetalinger havde fundet sted.

Desuden gjorde hun gældende, at betingelserne for anvendelse af vedtægtens artikel 85 ikke var opfyldt: hun understregede, at hun ikke havde haft kendskab til den fejlagtige udbetaling og bestred, at den var så åbenbar, at hun burde have kendt den; da hun faktisk ikke var bekendt med udregningsmetoden for uddannelsestillæggene, fordi hun aldrig tidligere havde modtaget disse tillæg for børn, der bor hjemme, havde hun ikke anset en stigning i de beløb, som hun af denne grund fik udbetalt for unormal, fordi hun herefter fik tillæg for 3 børn i stedet for 2.

Rådets generaldirektør afslog den 10. marts samme år hendes ansøgning med den begrundelse, at hun selv havde undladt at meddele sine to ældste børns skoleskifte ved skoleårets begyndelse i 1970 og derfor ikke kunne være uvidende om, at hun indtil slutningen af dette år fejlagtigt modtog uddannelsestillæg på grundlag af en sats, som ikke svarede til den ny situation; ydermere kunne den fejlagtige udbetaling let konstateres blot ved at læse opgørelsen over uddannelsestillæggene, som sagsøgeren fik tilsendt, eftersom de på dette område gældende regler med jævne mellemrum sendes ud til hver enkelt af Rådets tjenestemænd.

Fru Kuhl henvendte sig efter dette svar på ny til administrationen den 13. marts, men denne gang blot for at ansøge om en afdragsordning for tilbagebetalingen af det fejlagtigt udbetalte beløb, således at man kun fradrog 2 000 BF pr. måned i hendes løn.

Hun fik 10 dage senere det svar, at det var umuligt at tilbagebetale hende et beløb, som allerede i sin helhed var blevet fratrukket i den løn, der var kommet til udbetaling i januar.

Sagsøgeren indgav endelig den 7. juni 1972 til Rådets generalsekretær, ansættelsesmyndigheden, en klage i henhold til vedtægtens artikel 90; hun krævede omgørelse af afgørelsen om tilbagesøgning af det fejlagtigt udbetalte beløb, idet hun gentog de argumenter, som hun allerede havde fremført i sin indledende ansøgning.

Denne klage blev udtrykkeligt forkastet den 30. juni samme år.

Fru Kuhl indbragte den 2. oktober en stævning for denne Domstol med påstand om dom for, at hun ikke havde kendskab til de i hendes favør skete fejl i de udbetalinger, hun modtog som uddannelsestillæg, og at denne fejl ikke var så åbenbar, at hun burde have kendt den.

Hun anmoder som følge heraf om annullation af den afgørelse, hvorved Rådet til skade for hende besluttede at kræve de fejlagtigt modtagne beløb tilbage.

II — Stævningens antagelse til realitetsbehandling

Rådet, der er sagsøgt, fremsætter en afvisningsindsigelse. Det hævder, at den afgørelse om tilbagesøgning af det fejlagtigt udbetalte beløb, som sagsøgeren anfægter, blev truffet den 3. januar 1972. Det var faktisk på denne dato, administrationen sendte 3 skrivelser underskrevet af regnskabsføreren til kontoret for »lønninger og tillæg«, hvori man berigtiger de uddannelsestillæg, fru Kuhl havde krav på til sine børn Armin og Sigrid med virkning fra den 1. september 1970.

Rådet hævder, at sagsøgeren fik tilsendt kopier af disse skrivelser, hvilket fremgår af bemærkningen på hvert af disse dokumenter.

Således burde fru Kuhl ifølge bestemmelserne i den dagældende vedtægts artikler

90 og 91 enten direkte have anlagt sag for Domstolen inden for fristen af 3 måneder fra denne meddelelse eller inden for samme frist have indgivet en klage til ansættelsesmyndigheden.

Ifølge Rådets opfattelse gjorde hun brug af denne sidste mulighed ved sit brev af 19. januar 1972, som må betragtes som en klage. Da Rådets generalsekretær imidlertid den 10. marts samme år udtrykkeligt afviste denne klage, er det søgsmål, som sagsøgeren indbragte over 3 måneder efter denne afgørelse om afvisning, for sent indgivet, og som følge heraf kan det ikke antages til realitetsbehandling.

Vi mener at måtte se bort fra denne indsigelse.

For det første fordi de skrivelser, der blev sendt til kontoret for »lønninger og tillæg«, og på hvilke den sagsøgte institution støtter sig, ikke i vedtægtens forstand udgør en afgørelse om tilbagesøgning af fejlagtigt udbetalte beløb, truffet i overensstemmelse med bestemmelserne i vedtægtens artikel 85 og artikel 25.

Iværksættelse af beføjelsen til at kræve et af administrationen fejlagtigt udbetalt beløb tilbage indebærer faktisk en afgørelse om en bestemt person, der skal udgå fra ansættelsesmyndigheden eller fra den myndighed, der har fået bemyndigelse hertil i henhold til vedtægtens artikel 2.

Endvidere skal en sådan akt, der indeholder et klagepunkt mod den pågældende tjenestemand, i medfør af artikel 25 være begrundet.

Imidlertid er skrivelserne af 3. januar 1972 blot regnskabsmæssige oplysninger, som skal gøre kontoret for »lønninger og tillæg« bekendt med de grundlag, på hvilke uddannelsestillæggene skulle beregnes bagud. Ikke alene henviser de slet ikke til vedtægtens artikel 85, men de indeholder heller ikke nogen angivelse af grunden til tilbagesøgningen af det fejlagtigt udbetalte beløb. De skal betragtes som retsakter af rent regnskabsmæssig karakter. Der burde først i medfør af artikel 85 være truffet en virkelig afgørelse, der var rettet til sagsøgeren.

Imidlertid prøver administrationen ikke engang at hævde, at der i den foreliggende sag var truffet en sådan afgørelse før den 3. januar 1972.

For det andet må det, selv om De anerkender, at de pågældende skrivelser i sig selv udgør en akt, der indeholder et klagepunkt, for at fristen for sagsanlæg skal være begyndt at løbe, bevises, at sagsøgeren har modtaget meddelelse herom.

Dette benægter hun udtrykkeligt. Skønt det påhviler administrationen at bevise, at denne meddelelse er sket, nøjes den med i så henseende at påberåbe sig bemærkningen »kopi til fru Kuhl«, der findes på disse dokumenter, men påviser ikke, at de nævnte kopier rent faktisk er blevet sendt til deres adressat.

Det er ganske vist ikke bestridt, at sagsøgeren mundtligt fra en tjenestemand i personaledirektoratet fik kendskab til, at administrationen ønskede at kræve det fejlagtigt udbetalte beløb på 28 691 BF tilbage. Men vedtægtens artikel 25 kræver, at »enhver afgørelse, der træffes i henhold til denne vedtægt om en bestemt person, skal ... meddeles den pågældende tjenestemand skriftligt«.

Denne regel kan ikke fraviges. Den er fornuftig, da den tilsigter at undgå enhver diskussion om selve eksistensen af en afgørelse, om dens indhold, om ophavsmanden og endelig om den dato, den blev truffet.

Hvis man accepterede, at begyndelsestidspunktet for den ufravigelige frist for sagsanlæg kunne afhænge af den »kundskab«, som man havde fået ved en simpel mundtlig oplysning, hvis nøjagtige mening, dato og muligvis endda materielle indhold ville være vanskeligt at bevise, ville man indføre et usikkerhedsmoment og åbne muligheden for påstande, som dommeren oftest vil have alvorlige vanskeligheder ved at tage stilling til.

Vedtægtens artikel 25 forkaster da også utvetydigt denne teori om »opnået kundskab«, idet den bestemmet, at enhver afgørelse om en bestemt person, der er tjenestemand, skal foreligge skriftligt og meddeles den pågældende.

Rådets repræsentant hævder endelig i en telexmeddelelse til Domstolen efter retsmødet for den mundtlige forhandling til imødegåelse af den af sagsøgerens rådgiver under forhandlingerne givne sagsfremstilling, at det af den skrivelse om regulering af lønnen, som blev sendt til fru Kuhl den 15. januar 1972 samtidig med skrivelsen om månedslønnen, fremgik, at der var foretaget fradrag for det for meget modtagne uddannelsestillæg i den lønefterbetaling, der blev udbetalt denne dato.

Selv om man indrømmer — hvilket hun i øvrigt bestrider — at sagsøgeren således har fået bekræftet den mundtlige oplysning, som hun tidligere havde fået, kan et lønkontouddrag, hvor utvetydigt det end anfører arten af det tilbageholdte beløb, efter vor opfattelse ikke betragtes som en afgørelse om tilbagesøgning af et fejlagtigt udbetalt beløb i den i artikel 85 forudsatte betydning.

Vi må således gå ud fra, at den eneste *afgørelse,* hvis meddelelse kunne have fået fristen for sagsanlæg eller for indgivelse af administrativ klage til at løbe, findes i det brev af 10. marts 1972, hvori Rådets generalsekretær har afslået sagsøgerens ansøgning om, at man undlod at kræve det fejlagtigt udbetalte beløb tilbage.

Mod denne afgørelse har fru kuhl rettidigt indgivet klage til ansættelsesmyndigheden. Hun har rettidigt indgivet søgsmål til Domstolen mod den udtrykkelige afvisning af denne klage. Hendes søgsmål må således antages til realitetsbehandling.

III — Diskussion vedrørende realiteten

Når man begynder at undersøge tvistens realitet, bør man erindre, at tilbagesøgning af fejlagtigt udbetalte beløb er anerkendt i den civile lovgivning i Fællesskabets medlemsstater.

Det hedder i den franske Code civil's artikel 1235, at »enhver betaling forudsætter en gæld; det, som er betalt, og som ikke skyldes, kan kræves tilbage«. Samme lovs artikel 1376 gentager princippet om tilbagesøgning: »Den som ved en fejltagelse eller vidende modtager et beløb, som han ikke har krav på, er forpligtet til at tilbagebetale det beløb, som han uberettiget har modtaget«.

Der findes analoge bestemmelser i tysk ret (BGB §§ 818-822), i italiensk ret (Code civil artikel 2033 ff) og i belgisk ret (Code civil artikel 1376).

Teorien betragter almindeligvis betaling af ikke-skyldige beløb som tilfælde af uberettiget berigelse og betragter tilbagesøgningskravet som en form for et søgsmål »de in rem verso«.

Tre betingelser kræves opfyldt:

— for det første en betaling af et pengebeløb eller en anden form for betaling;

— for det andet, at der ikke foreligger et skyldforhold, eller at dette ikke kan gennemføres på grund af de nærmere relationer mellem debitor og kreditor;

— endelig vildfarelse hos debitor eller, mere almindeligt ifølge retspraksis, en viljesmangel.

Kreditors gode tro, dvs. hans uvidenhed om den vildfarelse, der forelå ved betalingen, udgør ingen hindring for tilbagesøgningskravet.

Domstolen har hidtil ikke haft lejlighed til at træffe afgørelse om tilbagesøgning af fejlagtigt udbetalte beløb til en tjenestemand, men nogle domme har allerede anvendt begrebet uberettiget berigelse for eksempel med henblik på udregningen af de vederlagskrav der tilkommer en tjenestemand, som efter afskedigelse genindsættes i sin stilling (dom af 19. marts 1974, sag nr. 18/63, Schmitz, Rec. 1964, s. 190) eller som opnår annullation af et afslag på fast ansættelse (dom af 8. juli 1965, sag nr. 110/63, Willame, Rec. 1965, s. 822).

I forhold mellem staten og dens ansatte støttes tilbagesøgningskravet på privatretlige principper, men indeholder visse særegenheder, som skal gøre kravet mindre tyngende for de tjenestemænd, der er i god tro, også for at tage hensyn til, at

vedtægtsbestemmelser ofte er meget indviklede.

Det franske system er uden tvivl det strengere: det anerkender, idet det overfører principperne fra Code civil, uden forbehold det offentliges ret til tilbagesøgning af fejlagtigt udbetalte beløb ved hjælp af udpantning og, hvor det er nødvendigt, ved udlæg i fordringer (»saisie-arrêt«) (Conseil d'Etat, 23. marts 1923, Bernichon, Rec. Lebon, s. 275).

I mangel af bestemmelser herom i de almindelige tjenestemandsregler antager retspraksis, at en tjenestemand begår en fejl ved at acceptere at modtage et vederlag, som han ikke har retligt krav på (Conseil d'État, 6. juli 1938, Ceccaldi, Rec. Lebon, s. 631).

Til gengæld indrømmer retspraksis den pågældende ret til selv at gøre gældende, at administrationen har begået en fejl, og til at få erstatning, f. eks. hvor gennemførelsen af tilbagesøgningen, fordi administrationens vildfarelse har varet unormalt længe, vil medføre skadevirkning (Conseil d'État 21. juli 1937, Demoiselle Buchta, Rec. Lebon, s. 749; Conseil D'État, 1. februar 1956, Grinda, s. 753).

Tjenestemanden må således først affinde sig med tilbagebetalingen og derefter anlægge erstatningssag mod det offentlige. I tysk ret (Bundesbeamtengesetz § 87) gælder de civilretlige regler om uberettiget berigelse for tilbagesøgning fra en tjenestemand, men denne kan modsætte sig tilbagebetalingen af fejlagtigt udbetalte beløb ved at bevise, at der ikke foreligger eller har foreligget berigelse.

På den anden side er tilbagesøgningen betinget af, enten at tjenestemanden havde kendskab til fejlen ved udbetalingen, eller at fejlen var så åbenbar, at den pågældende *burde* have kendt den.

Imidlertid har de offentligt ansatte ifølge tysk retspraksis i forvaltiningssager pligt til at kende de for dem gældende vedtægtsbestemmelser, særlig for så vidt angår vederlag. Herefter er en tilbagesøgning af et fejlagtigt udbetalt beløb berettiget, når den pågældende har udvist »unormal mangel på opmærksomhed« (Bundesverwaltungsgerichts dom af 21. december 1960, i »Deutsches Verwaltungsblatt«, s. 336).

Retspraksis i Italien udviste tidligere strenghed over for tjenestemændene ved anvendelsen af princippet om tilbagesøgning af beløb, der ubestridt var udbetalt fejlagtigt, uden hensyntagen til de pågældendes gode tro og selv, hvor administrationens vildfarelse havde varet gennem længere tid.

Men for ganske nylig har det italienske Conseil d'Etat udtalt, at tilbagesøgningen ikke kan gennemføres, hvor den gældende vedtægtsbestemmelse rejser fortolkningsproblemer, og hvor den pågældende ikke selv har begået nogen fejl (Consiglio di Stato, 30 september 1965, nr. 579, Rassegno Consiglio di Stato, VI Sez. i, s. 497).

Den samme løsning er fastholdt, hvor administrationens adfærd hos den pågældende har kunnet skabe en følelse af rimelig sikkerhed for at have krav på de modtagne beløb, (Consiglio di Stato, IV Sez. 22 december 1964, nr. 1589, Rassegno Consiglio di Stato 1964, I, s. 2201).

Denne retspraksis tager således også hensyn til, om tjenestemanden havde kendskab — eller normalt burde have haft kendskab — til fejlen ved udbetalingen, når der er tale om at tillade tilbagesøgning.

Det samme er tilfældet i fællesskabsretten, og den synes på dette punkt især at være blevet inspireret af tysk ret.

Vedtægtens artikel 85 indleder faktisk med at fastslå retten til tilbagesøgning af fejlagtigt udbetalte beløb. Vi bør i øvrigt lægge mærke til, at fællesskabsinstitutionerne ifølge den oprindelige udformning af denne artikel ved gennemførelsen af nævnte ret synes at besidde en vid skønsmargen, idet bestemmelsen benytter udtrykket: »ethvert beløb, der fejlagtigt er udbetalt, *kan* kræves tilbagebetalt«, mens ordet »kan« er forsvundet i den ændrede udgave af vedtægten, der i medfør af Rådets forordning nr. 1473/72 er trådt i kraft den 1. juli 1972; administrationen har derfor for fremtiden pligt til at gennemføre tilbagesøgningskravet. I

det foreliggende tilfælde skal den tidligere udformning af artikel 85 anvendes, da den påklagede afgørelse blev truffet før nævnte dato.

I begge de på hinanden følgende formuleringer af denne artikel er én betingelse for gennemførelsen af krav om tilbagesøgning af fejlagtigt udbetalte beløb imidlertid blevet fastholdt.

Det kræves,

— enten at den pågældende rent faktisk har haft kendskab til fejlen ved udbetalingen, hvilket »a fortiori« bevirker, at tilbagesøgningen er berettiget, hvor tjenestemanden selv har fremkaldt administrationens fejl ved unøjagtige erklæringer eller ved at have undladt at give erklæringer om sin situation;

— eller at fejlen var så åbenbar, at tjenestemanden burde have kendt den.

Af denne tekst kan der efter vor opfattelse udledes følgende:

1. Tilbagesøgning kan kun finde sted, hvis tjenestemanden uberettiget har modtaget visse beløb, altså hvis det vederlag, som er blevet tildelt ham, er højere end det, som ville følge af en korrekt anvendelse af vedtægtens regler og af de bestemmelser, der er vedtaget med henblik på vedtægtens gennemførelse.
2. Tilbagesøgningen er klart berettiget, hvis tjenestemanden har været i ond tro, dvs. hvis han ved sin egen adfærd har været årsag til administrationens vildfarelse, eller hvis han uden at være ansvarlig herfor faktisk har haft kendskab til fejlen ved udbetalingen.
3. Administrationens vildfarelse udelukker således ikke tilbagesøgning, selv om den ikke er fremkaldt af den ansatte: den er tværtimod en af de klart nødvendige faktiske forudsætninger. Der foreligger dog ikke krav på tilbagebetaling, hvis tjenestemanden er forblevet uden kendskab til den af administrationen begåede fejl, og hvis han ikke normalt kunne kende den, fordi den på ingen måde var åbenbar for ham.

Det drejer sig nu om at anvende disse teser på sagens faktiske omstændigheder.

Herved må man sondre mellem to perioder:

— den første strækker sig fra 1. september til 31. december 1970;

— den anden omfatter året 1971.

For det første var det sagsøgerens pligt i henhold til artikel 8 i de almindelige af Rådet fastsatte gennemførelsesbestemmelser til vedtægten, at meddele administrationen enhver ændring, der kunne bevirke bortfald eller reduktion af uddannelsestillæggene. Denne pligt har naturligvis kun mening, hvis en sådan ændring meddeles uden forsinkelse.

I dette tilfælde er det klart, at den ændring der den 1. september 1970 skete i Armin og Sigrids skolemæssige situation, dvs. at de blev indskrevet i den europæiske skole i Bruxelles, mens de tidligere gik i en tysk skole, ville medføre nedsættelse af uddannelsestillægget for hvert af disse to børn. Fru Kuhl undlod imidlertid at afgive den nævnte erklæring ved skoleårets begyndelse i 1970. Hun gav først meddelelse om skoleskiftet i begyndelsen af året 1971. Administrationen havde således i de fire sidste måneder af 1970 på grund af manglende information ingen anden mulighed end at fortsætte med at betale de faste tillæg til den højere sats, der gælder for børn, som går i skole uden for hjembyen. Fejlen ved udbetalingen må for så vidt angår denne periode lægges sagsøgeren til last. Hun havde pligt til at være opmærksom på gennemførelsesbestemmelserne for vedtægten, da de vedrørte hende, og hun burde ikke have været uvidende om, at satsen for uddannelsestillæg ligger væsentligt lavere for børn, som går i skole i hjembyen. Den eneste undskyldning, hun har påberåbt sig, nemlig spidsbelastning i løbet af denne periode, synes os ikke på nogen måde afgørende.

Vi er således af den opfattelse, at tilbagesøgning af det fejlagtigt udbetalte beløb for denne første periode klart er berettiget.

For 1971 stiller spørgsmålet sig anderledes. Det er bevist, at sagsøgeren i sin ansøgning af 15. januar 1971 om godtgørelse af skoleudgifter (og særlig udgifterne til børnenes bustransport til skole), om end noget sent, informerede administrationen om sine børns, Armins og Sigrids, skoleskift, samtidig med at hun for første gang meddelte, at hendes datter Pia var begyndt at gå i skole. Det er ligeledes bevist, at personalekontoret har begået en reel fejl, idet det har undladt at videregive disse nye oplysninger til den afdeling, der tager sig af anvisningen af uddannelsestillæg. Denne fejl er imidlertid ikke i sig selv tilstrækkelig til, at den sagsøgte institution fortaber retten til at udøve tilbagesøgningskrav for fejlagtigt udbetalte beløb for 1971.

Man kan sige, at sagsøgeren ikke direkte har haft kendskab til, at der efter hendes erklæring er sket fejlagtige udbetalinger. Men burde hun ikke have opdaget det, hvis hun blot havde udvist den normale opmærksomhed, man kan kræve af enhver tjenestemand for så vidt angår den for ham gældende vedtægt?

Dette er så meget mere begrundet, når det drejer sig om en tjenestemand i en høj lønklasse, som, selv om han ikke har juridisk uddannelse, besidder intellektuelle evner, der gør det muligt for ham uden vanskelighed at kontrollere de opgørelser over lønnen, som han modtager, hvilket moment forekommer os klart at gøre sig gældende i fru Kuhls tilfælde.

Dels blev imidlertid reglerne om udannelsestillæg meddelt hver enkelt af de ansatte i Rådet ved en intern skrivelse af 26. juni 1963; de ændringer, der siden denne dato er foretaget i disse regler er blevet udsendt i form af en àjourført udgave af samtlige gældende bestemmelser, navnlig ved en intern skrivelse af 29. juli 1970.

I øvrigt er tjenestemændene underrettet om, at de hos den kompetente afdeling kan få enhver oplysning, som de finder fornøden.

Det er således ikke berettiget, når sagsøgeren hævder, at hun ikke havde mulighed for at kontrollere, hvorledes disse regler er blevet anvendt i hendes tilfælde. Dels kan man ikke, selv om størrelsen af uddannelsestillægget er meget ringe i forhold til fru Kuhls samlede vederlag, se bort herfra, eftersom alene forskellen mellem de skyldige beløb og de beløb, der rent faktisk blev udbetalt i 1971, udgør nær ved 2 000 BF månedlig.

Desuden er disse tillæg blevet specificeret i lønningssedlerne; det er således let at kontrollere grundlaget for beregningen.

Endelig og ikke mindst kunne sagsøgeren, da hun selv havde givet underretning om en ændring i sine børns skolemæssige situation og normalt burde forvente en reduktion af de tillæg, hun modtog hver måned, selv om disse for fremtiden blev beregnet for tre børn og ikke blot for to, ikke undgå at konstatere en unormal stigning i de overførte beløb. En simpel kontrol ville uundgåeligt have vist, at regnskabskontoret ikke havde taget hensyn til det skoleskift som hun selv havde afgivet erklæring om. I det foreliggende tilfælde var fejlen ved udbetalingerne så åbenbar, at en ansat med sagsøgerens evner og kvalifikationer ikke kunne have undgået at bemærke den, hvis hun havde udvist den grad af opmærksomhed, som man kan kræve af hende.

Vi mener således, at betingelserne i vedtægtens artikel 85 i det foreliggende tilfælde er opfyldt, og at Rådet har været berettiget til at gøre brug af sin beføjelse til i medfør af denne vedtægtsmæssige bestemmelse at kræve fejlagtigt udbetalte beløb tilbage.

Af disse grunde finder vi

— at sagsøgte bør frifindes

— og at hver af parterne i henhold til procesreglementets artikel 70 bærer sine egne omkostninger.